

Informationsblad till verksamheter i Vellinge kommun

Ny rapportering av farligt avfall från 1 november 2020

Sverige behöver ha bättre kontroll på sitt farliga avfall. Därför skärps kraven på att verksamheter ska rapportera uppgifter om sitt farliga avfall till ett nytt avfallsregister. Från och med den 1 november ska alla verksamheter börja rapportera.

Farligt avfall kräver särskild hantering eftersom det kan vara till exempel brandfarligt, frätande eller giftigt för människor och miljö. Den senaste statistiken visar att det uppstår över 2 miljoner ton farligt avfall per år i Sverige. Men statistiken är osäker, uppdateras sällan och tillsynsmyndigheter saknar idag verktyg för att spåra flödet av farligt avfall.

Regeringen har nu beslutat om regelförändringar gällande farligt avfall. En utökad anteckningsskyldighet börjar gälla den 1 augusti och berör alla verksamheter som producerar, transporterar, samlar in, behandlar samt mäklar eller handlar med farligt avfall. Från den 1 november ska dessa verksamheter börja rapportera in antecknade uppgifter om det farliga avfallet till det nya avfallsregistret hos Naturvårdsverket.

Uppskattningsvis berörs över en miljon företag och verksamheter av förändringarna. Oavsett vilken verksamhet som bedrivs lämnar nästan alla ifrån sig någon form av farligt avfall. En tumregel är att uttjänta rester av kemikalier med farlighetsmärkning klassas som farligt avfall. Farlighetsmärkningen kan exempelvis bestå av en farosymbol på förpackningen eller annan farlighetsinformation som visar att kemikalien tillhör faroklassen "miljöfarlig".

Därför ska till exempel avfallsrester av mineraloljor som spilloljor, smörjoljor och motoroljor klassas som farligt avfall. Likaså rester av bekämpningsmedel (insektssprayer och ogräsmiddel), batterisyra, ammoniak samt lut och fotokemikalier (fix och framkallningsvätska). Rester av lösningsmedel som lacknafta, T-sprit, bensin och aceton är även det farligt avfall.

Andra exempel på farligt avfall är:

- kosmetika såsom rester av hårfärgningsmedel och nagellack
- lysrör och lågenergilampor som innehåller kvicksilver
- elektronik som innehåller farliga komponenter, såsom elkablar, mobiltelefoner, trasiga hörlurar och kaffebryggare kan vara farligt avfall

Den stora skillnaden mellan tidigare och nya regler är att företag och verksamheter ska rapportera in antecknade uppgifter om farligt avfall till ett nytt avfallsregister hos

Naturvårdsverket. Hittills har uppgifterna enbart funnits antecknade hos varje verksamhet och behövt redovisas först på begäran av miljöenheten.

Rapportering av farligt avfall sker här: [Avfallsregister – ingång till e-tjänsterna - Naturvårdsverket \(naturvardsverket.se\)](#)

Vanliga frågor och svar

Varför införs ett nytt avfallsregister?

Sverige behöver ha bättre uppsikt över sitt farliga avfall. Farligt avfall kräver särskild hantering eftersom det kan vara till exempel brandfarligt, frätande eller giftigt för människor och miljö. Den senaste statistiken visar att det uppstår över 2 miljoner ton farligt avfall per år i Sverige. Men statistiken är osäker, uppdateras sällan och tillsynsmyndigheter har svårt att följa flödet av farligt avfall. Dessutom behöver Sverige uppfylla nya krav i EU:s lagstiftning på avfallsområdet, som bland annat innebär att uppgifter om farligt avfall ska finnas tillgängliga i ett nationellt elektroniskt register.

Vilka ska rapportera till det nya registret?

Uppskattningsvis berörs över 1 miljon verksamheter. Alla verksamheter som:

- producerar farligt avfall,
- transporterar farligt avfall,
- tar emot och hanterar farligt avfall i insamlingsverksamhet,
- behandlar farligt avfall,
- mäklar eller handlar med farligt avfall,

...ska rapportera uppgifter om det farliga avfallet till det nya avfallsregistret.

Sedan tidigare har verksamheter som producerar eller hanterar farligt avfall så kallad anteckningsskyldighet, men alla är inte medvetna om det. Anteckningsskyldighet gäller för alla verksamheter där det uppkommer (produceras) farligt avfall, vilket kan vara en bilreparatör, en frisersalong, en förskola, en fastighetsägare, en restaurang eller en kontorsbyggnad.

Hur förändras anteckningsskyldigheten?

Från 1 augusti 2020 utökas och ändras anteckningsskyldigheten. Det innebär framför allt att skyldigheten preciseras vad gäller hur och vad som ska antecknas. För behandlare har till exempel tillkommit resultatet av behandlingen. Det är viktigt att se över vilka krav som ställs på din verksamhet.

När börjar de nya reglerna att gälla?

De nya bestämmelserna med utökad anteckningsskyldighet träder i kraft den 1 augusti 2020. Från och med den 1 november 2020 ska verksamheterna rapportera de uppgifter som antecknats om farligt avfall till det nya avfallsregistret hos Naturvårdsverket. Inga anteckningar mellan 1 augusti och 31 oktober 2020 behöver rapporteras in retroaktivt.

Blir fler verksamheter anteckningsskyldiga?

Nej, verksamheter som producerar, samlar in, transporterar, handlar eller mäklar med farligt avfall och verksamheter som behandlar avfall och farligt avfall har redan idag en skyldighet att anteckna uppgifter om avfallet. Sannolikt är inte alla verksamheter som producerar farligt avfall medvetna om denna skyldighet. Nästan alla verksamheter producerar farligt avfall.

Hur vet vi om vår verksamhet producerar farligt avfall?

Att till exempel spillolja är farligt avfall vet många. Däremot är nog inte alla medvetna om att giftiga metaller och andra miljögifter kan finnas ”gömda” i olika produkter. Till exempel kan lysrör innehålla kvicksilver, vilket kan göra att fastighetsägare till kontorsbyggnader blir en verksamhet som producerar farligt avfall när lysrör byts ut i byggnaderna. De största mängderna farligt avfall består av förorenade jordmassor och kemiskt avfall. Annat farligt avfall kommer exempelvis från uttjänta fordon, elprodukter, impregnerat trä och lösningsmedel.

Produkter som innehåller farliga ämnen ska vara märkta med symboler eller beskrivande text. Ett bra stöd för att bedöma om avfallet är farligt är produktens säkerhetsdatablad, som ska innehålla information om produktens farliga egenskaper. I avfallsförordningen är farligt avfall markerad med asterisk (*).

Ska alla rapportera till registret?

Alla yrkesmässiga verksamheter som producerar eller hanterar farligt avfall ska rapportera. I många fall kommer sannolikt en mottagare eller transportör av farligt avfall att erbjuda tjänsten att lämna in uppgifterna för andra verksamheter. Redan idag kan mottagare eller transportörer agera ombud och för annans räkning föra anteckningar över farligt avfall.

Vilka är de största skillnaderna mellan tidigare och det nya sättet att rapportera?

Tidigare har det funnits en skyldighet för verksamheter som producerar, transporterar eller samlar in farligt avfall att föra vissa anteckningar om avfallet, så kallad anteckningsskyldighet. Verksamheter som behandlar avfall har haft en skyldighet att föra anteckningar om såväl farligt avfall som annat avfall. För samtliga gäller att uppgifterna ska antecknas i kronologisk ordning hos den egna verksamheten och kunna visas upp på begäran av tillsynsmyndigheter.

Regelförändringarna innebär att uppgifter även fortsättningsvis ska antecknas i kronologisk ordning hos verksamheterna men att uppgifterna dessutom ska rapporteras in till ett nationellt avfallsregister.

Varför skärper EU kraven?

EU-länderna behöver i högre grad ställa om till en cirkulär ekonomi. Därför har länderna beslutat om gemensamma åtgärder, bland annat för minskade avfallsmängder och höjda ambitioner när det gäller avfallshantering och materialåtervinning.

Länderna behöver också säkerställa en korrekt hantering av farligt avfall. Det har inte funnits tillräcklig information om hur farligt avfall hanteras. Därför har EU-länderna beslutat att stärka systemen för registrering och spårbarhet genom att länderna inrättar elektroniska register för farligt avfall. De elektroniska registren bör, när det är lämpligt, också utvidgas till att omfatta uppgifter om andra avfallstyper, bland annat för att förbättra övervakningen av avfallsflöden inom unionen.

Kommer det att vara skarpt läge från det att de nya bestämmelserna om antecknings- och rapporteringsskyldighet börjar gälla?

De nya bestämmelserna träder i kraft den 1 augusti 2020. Då gäller ändrade och utökade krav på anteckningsskyldighet. Medan kravet på att rapportera uppgifter digitalt till det nya avfallsregistret träder i kraft den 1 november 2020. All hantering av farligt avfall från och med den 1 november ska alltså rapporteras.

Vi förstår att alla verksamheter inte kommer att ha hunnit implementera alla förändringar i den egna verksamheten till dess. För att ge berörda verksamhetsutövare bättre förutsättningar, trots kort förberedelsestid, behöver Naturvårdsverket och tillsynsmyndigheter inledningsvis prioritera information och kunskapspridning, till exempel i samband med ordinarie tillsyn.

Finns det en undre gräns för när vi ska rapportera farligt avfall?

Alla verksamheter där det uppkommer farligt avfall omfattas av kravet på att föra anteckningar om det farliga avfallet och att lämna dem till det nya avfallsregistret. Det finns inga nedre gränser i fråga om till exempel mängden avfall eller storlek på verksamheten. Detsamma gäller övriga aktörer som omfattas av anteckningsskyldighet.

Ska även vi som vanlig verksamhetsutövare med begränsad uppkomst av farligt avfall rapportera det farliga avfall som vi skickar iväg?

Ja, alla yrkesmässiga verksamheter där det uppkommer farligt avfall omfattas av skyldigheten att föra anteckningar om det farliga avfallet och att lämna dem till avfallsregistret.

Se mer frågor och svar på Naturvårdsverkets hemsida:

www.naturvardsverket.se/avfallsregistret-fr-sv